

راهکارهایی برای آموزش و ارزیابی در کلاس مهارت‌های زندگی^۱

مترجم: ویدا جعفری

کوچک، برای فعالیت‌هایی که به همکاری نیاز دارند بسیار مفید است.

نشستن به صورت ردیفی؛

این نوع نشستن برای آموزگاران که نیاز به استفاده مستمر از تخته و یا ابزار دیجیتال دارند سودمند است.

قوانین کلاس

قوانین کلاس باعث ایجاد شفافیت می‌شود. دانش‌آموزان باید بتوانند در مورد قوانین کلاس نظر بدهند. این قوانین باید در بخشی از کلاس نصب شوند تا همه بتوانند آن‌ها را ببینند. قوانین باید کوتاه و ساده باشند و با عبارات مثبت بیان شوند؛ برای مثال به جای استفاده از عبارت «آشغال نریزید» بهتر است از عبارت «کلاس‌مان را تمیز نگه داریم» استفاده شود. مهم‌تر از همه، آموزگار باید الگو باشد؛ مثلاً اگر او دیر در کلاس حاضر شود، چطور می‌تواند انتظار داشته باشد که دانش‌آموزان به موقع در کلاس باشند.

روش

آموزگار برای انتخاب سبک تدریس، نخست باید درک کاملی از سبک یادگیری/آموزش خود پیدا کند. او با شناسایی نظرات خود در مورد یادگیری، نقش دانش‌آموزان و نقش آموزگار، می‌تواند روش تدریس خویش را انتخاب کند. شیوه آموزگاران مهارت زندگی، برای گذراندن زمان خود در داخل و خارج مدرسه، می‌تواند نکته‌هایی را درباره روش تدریس این آموزگاران مشخص کند. آموزگاری که کلاس‌های دانش‌آموز محور دارد، زمانی را به برقراری ارتباط با سایرین و یافتن راه‌حل برای مشکلات اختصاص می‌دهد. او همواره به دنبال یافتن ایده‌های نو و مفاهیم کلیدی برای آموزش مهارت‌های زندگی

چیدمان کلاس دانش‌آموز محور

محیط آموزشی برای اینکه اثربخش باشد، باید با هدف دسترسی، انعطاف‌پذیری، راحتی و پاسخگویی به نیاز دانش‌آموزان ساخته شده باشد. آموزگاران باید محیط فیزیکی و اجتماعی کلاس را با توجه به دانش‌آموزان تنظیم کنند. محیط کلاس باید به گونه‌ای باشد که دانش‌آموزان بتوانند به تنهایی و به صورت گروهی کار کنند.

چیدمان کلاس می‌تواند به روند یادگیری کمک کند یا مانع آن شود. دانش‌آموزان باید به گونه‌ای در کلاس بنشینند که هم تخته را به وضوح ببینند و هم صدای آموزگار را بشنوند.

نیمکت‌ها را می‌توان به اشکال مختلف چید، هر چیدمان برای شرایط خاصی مناسب است. اگر دانش‌آموزان به صورت گروهی بنشینند، به این معنی نیست که کلاس دانش‌آموز محور است؛ برای داشتن کلاسی دانش‌آموز محور، مشارکت دانش‌آموزان تعیین‌کننده است.

تخصیص محل نشستن: وقتی نقشه

کلاس را آماده می‌کنید، دانش‌آموزان معلول را نیز در نظر داشته باشید. شکل نشستن در کلاس را براساس روش تدریس و نوع درس تنظیم کنید. چند نمونه از چیدمان کلاس:

نشستن به صورت نیم‌دایره یا دایره‌ای؛

چیدن میز و صندلی‌ها یا نیمکت‌ها به صورت نیم‌دایره یا دایره، برقراری ارتباط را بهبود

می‌بخشد و باعث مشارکت بیشتر دانش‌آموزان می‌شود؛ طوری که گویی همه در ردیف اول بنشینند.

نشستن گروهی.

چیدن میز و صندلی‌ها یا نیمکت‌ها به صورت گروه‌های

اگر دانش‌آموزان
به صورت گروهی
بنشینند،
به این معنی
نیست که کلاس
دانش‌آموز محور
است؛ برای
داشتن کلاسی
دانش‌آموز محور،
مشارکت
دانش‌آموزان
تعیین‌کننده است

حمایت از کالای ایرانی

رشد برای رشد

نحوه اشتراک مجلات رشد به دو روش زیر:

الف. مراجعه به وبگاه مجلات رشد به نشانی www.roshdmag.ir و ثبت نام در سایت و سفارش و خرید از طریق درگاه الکترونیکی بانکی.
ب. واریز مبلغ اشتراک به شماره حساب ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت، شعبه سهراب آزمایش کد ۳۹۵ در وجه شرکت افست و ارسال فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شده اشتراک با پست سفارشی یا از طریق دورنگا به شماره ۰۲۳۳۰۸۸۴۹.

♦ عنوان مجلات در خواستی:

♦ نام و نام خانوادگی:

♦ تاریخ تولد: ♦ میزان تحصیلات:

♦ تلفن:

♦ نشانی کامل پستی:

استان: شهرستان:

خیابان:

پلاک: شماره پستی:

شماره فیش بانکی:

مبلغ پرداختی:

♦ اگر قبلاً مشترک مجله رشد بوده‌اید، شماره اشتراک خود را بنویسید:

امضا:

♦ نشانی: تهران، صندوق پستی امور مشترکین: ۳۳۳۱-۱۵۸۷۵

♦ تلفن بازرگانی: ۰۲۱-۸۸۶۷۳۰۸

♦ Email: Eshterak@roshdmag.ir

♦ هزینه اشتراک سالانه مجلات عمومی رشد (هشت شماره): ۵۵۰/۰۰۰ ریال

♦ هزینه اشتراک یک ساله مجلات تخصصی رشد (سه شماره): ۲۵۰/۰۰۰ ریال

به دانش آموزان است.

برای آموزش مهارت‌های زندگی، باید از روش‌های مختلف تدریس استفاده شود. برخی از این روش‌ها عبارت‌اند از: سخنرانی، مناظره، طوفان فکری، نمایش، داستان گوئی، مطالعه موردی، توضیح و ارائه، کار گروهی، تجربه کردن، سؤال و جواب، حل مسئله، نمایش عروسکی، بازی، فناوری، آزمون، نقش آفرینی، کلکسیون، آموزش هم‌کلاسی، مصاحبه، سخنگوی مهمان، اردو، شبیه‌سازی، کار فردی، موسیقی و آواز، بحث و گفت‌وگو، پانتومیم، شعر، کار دو نفره، نظرسنجی، مطالعه کلاسی، تحلیل و پروژه.

موضوعات حساس

برخی از موضوعات مرتبط با زندگی، موضوعاتی حساس‌اند. این موارد باید با احتیاط و توجه بیشتری بررسی شوند. برخی از این موضوعات عبارت‌اند از:

ع جنسیت

ع بیان احساسات

ع مرگ

ع سوگواری

ع وصیت‌نامه

ع زورگوئی

ع ارزش‌های فرهنگی

ع سیاست

ع انتخاب‌های فردی برای سبک زندگی

ع ارزش‌های خانوادگی

ع چاقی یا لاغری افراطی

ع مشکلات اقتصادی

ع بیکاری

برخی از این موضوعات ممکن است در بعضی فرهنگ‌ها تابو باشد. به هر حال، فرزندان ما با موضوعاتی که به آن‌ها اشاره شد، مواجه خواهند شد و بنابراین، از هر طریقی باید مهارت‌های لازم برای این مواجهه را فرا گیرند. ما به‌عنوان بزرگسالانی مسئول و با توجه، باید آن‌ها را در این موارد راهنمایی کنیم.

ارائه دروسی که به موضوعات حساس اشاره می‌کنند باید به‌خوبی برنامه‌ریزی شده باشد تا دانش آموزان اطلاعات واقعی را از منابع مختلف دریافت کنند. این باعث می‌شود آن‌ها با نظرات دیگر نیز آشنا شوند. اگر آموزش این موضوعات برای آموزگار مهارت زندگی دشوار است، باید فردی را که دارای این توانایی است به کلاس دعوت کند تا به دانش آموزان آموزش دهد.

آموزگار باید حرفه‌ای عمل کند و در حین بحث درباره موضوعات حساس، کسی را مسخره نکند و نگذارد دانش‌آموزان نیز کسی را مسخره کنند. دانش‌آموزانی که

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های دانش‌آموزی

به صورت ماهنامه و نه شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد کودک برای دانش‌آموزان پیش‌دبستانی و پایه اول دوره آموزش ابتدایی

رشد نوجوان برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره آموزش ابتدایی

رشد دانش‌آموز برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره آموزش ابتدایی

مجله‌های دانش‌آموزی

به صورت ماهنامه و هشت شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

رشد نوجوان برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه اول

رشد پسران برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه اول

رشد جوان برای دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه دوم

مجله‌های بزرگسال عمومی

به صورت ماهنامه و هشت شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

♦ رشد آموزش ابتدایی ♦ رشد تکنولوژی آموزشی

♦ رشد مدرسه فردا ♦ رشد معلم

مجله‌های بزرگسال تخصصی:

به صورت فصلنامه و سه شماره در سال تحصیلی منتشر می‌شود:

- ♦ رشد آموزش قرآن و معارف اسلامی ♦ رشد آموزش زبان و ادب فارسی
- ♦ رشد آموزش هنر ♦ رشد آموزش مشاور مدرسه ♦ رشد آموزش تربیت بدنی
- ♦ رشد آموزش علوم اجتماعی ♦ رشد آموزش تاریخ ♦ رشد آموزش جغرافیا
- ♦ رشد آموزش زبان‌های خارجی ♦ رشد آموزش ریاضی ♦ رشد آموزش فیزیک
- ♦ رشد آموزش شیمی ♦ رشد آموزش زیست‌شناسی ♦ رشد مدیریت مدرسه
- ♦ رشد آموزش فنی و حرفه‌ای و کاردانش ♦ رشد آموزش پیش‌دبستانی
- ♦ رشد برهان متوسطه دوم

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی، برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جویان دانشگاه فرهنگیان و کارشناسان گروه‌های آموزشی و... تهیه و منتشر می‌شود.

♦ نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶.

♦ تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

♦ وبگاه: www.roshdmag.ir

دیگران را مسخره می‌کنند، معمولاً بیش از سایرین درباره این موضوع حساس‌اند. از آن‌ها دعوت کنید که به بحث بازگردند و به هیچ وجه، کسی را برای خندیدن یا مسخره کردن سرزنش نکنید!

مواردی که درباره مهارت‌های زندگی بین دانش‌آموزان و آموزگار مطرح می‌شود، باید در کلاس بماند و محرمانه تلقی شود.

اشاره به موضوعات حساس در کلاس

برای اشاره به موضوعات حساس در کلاس می‌توانید از این دستورالعمل استفاده کنید:

۱. در کلاس، فضایی امن، سرشار از احترام و حمایت ایجاد کنید؛

برای ایجاد فضایی امن و حمایتی، در شروع سال با همه کلاس توافقاتی را در میان بگذارید. برای این کار می‌توانید قوانینی مانند «مسخره نکنیم»، «سخن کسی را قطع نکنیم» یا «بدون قضاوت گوش کنیم» را وضع کنید.

۲. خود را آماده کنید؛

دانش خود را افزایش دهید. سعی کنید اطلاعات را از منابع مختلف جمع‌آوری کنید.

۳. سعی کنید بفهمید دانش‌آموزان در مورد هر موضوع چه اطلاعات یا تجربی دارند؛

ابتدا سعی کنید بفهمید دانش‌آموزان چه مواردی را می‌دانند؛ سپس با استفاده از آن، بحث را شروع کنید.

۴. ارتباط برقرار کنید؛

سعی کنید بین موضوع و زندگی دانش‌آموزان ارتباط برقرار کنید.

۵. سؤال کنید؛

معمولاً آموزگاران سؤال می‌کنند، اما باید اجازه دهید دانش‌آموزان نیز سؤالاتشان را مطرح کنند. در مورد سؤالات بحث کنید و موضوع را با نتیجه‌گیری تمام کنید.

۶. نظرات دانش‌آموزان را بشنوید و گفت‌وگو را ترویج دهید.

فضایی سرشار از احترام ایجاد کنید تا دانش‌آموزان بتوانند نظراتشان را، حتی اگر با سایر هم‌کلاسیهانشان متفاوت است، بیان کنند. تلاششان بر این باشد که فقط یکی از نظرات را تأیید نکنید. آموزگار باید در مباحث بی‌طرف باشد.

* پی‌نوشت

۱. این مقاله ترجمه بخشی از کتاب Life Skills Teaching and Assessment Guidelines است که توسط وزارت آموزش کشور نامیبیا با همکاری UNESCO در سال ۲۰۱۴ منتشر شده است.

